

Leerdienst vraag en antwoord 113-115 van de Heidelbergse Catechismus, 10 mei 2026

Tekstgedeelten: Lukas 18: 18-30 en Romeinen 7: 7-26

113 Wat gebiedt God in het tiende gebod?

Dat er nooit een verlangen of gedachte in ons hart opkomt, die ingaat tegen een gebod van God. Ook dat wij altijd met ons gehele hart alle zonden haten en alles wat goed is, liefhebben.

114 Kunnen bekeerde mensen volmaakt gehoorzamen aan alle geboden uit de wet?

Nee, want zelfs de gelovigen die het meest toegewijd leven, hebben in hun leven maar een klein begin van de nieuwe gehoorzaamheid. Maar zij beginnen wel met een oprecht verlangen in hun hart naar alle geboden van God te leven.

115 Waarom laat God de tien geboden zo scherp preken, als er toch niemand is die ze in dit leven kan houden?

God laat de wet verkondigen, opdat wij in de loop van ons leven onze zondige aard steeds beter leren kennen. Hierdoor verlangen wij nog meer om in Christus de vergeving van onze zonden en de gerechtigheid te zoeken. Ook dat wij onafgebroken ons inspannen en bidden om de genade van de Heilige Geest, om steeds meer vernieuwd te worden naar het beeld van God. Totdat wij na dit leven de volmaaktheid bereiken, die ons in het vooruitzicht is gesteld.

Hoofdpijn van de preek: Geen kwade begeerten, maar een oprecht verlangen.

Jezus maakt duidelijk dat het bij de geboden niet gaat om gehoorzaamheid aan de geboden zelf, maar om gehoorzaamheid aan God. Het gaat om de 'binnenmens', om je motieven en gezindheid, om je hart. Dat is de kern van de geboden (Spr. 4:23). Het gaat er niet alleen om dat je geen zonde *doet*, maar ook dat je de zonde niet meer *wilt*, omdat je gaat willen wat de Heere wil. Het tiende gebod als sleutel naar de kern van de hele wet.

Begeren is een sterk verlangen, dat gericht is op het willen hebben van dat waar je naar verlangt. Probleem is ons hart dat door de zonde gericht is op het verkeerde. Zo begeren en je tegelijkertijd houden aan het dubbelgebod van de liefde is niet mogelijk. Die kwade begeerte moet wijken en plaats maken voor oprecht verlangen.

Paulus schreef in Romeinen 6 over de geloofsverbondenheid met Christus. Maar al ben je zo verlost, je bent daarmee nog niet uit de strijd. Je bent een *dubbelmens* geworden, een mens met een gespleten ik. Christus heerst in je, maar de zonde huist er nog (Rom. 7:17,20). Wat een tegenmacht. Je proeft frustratie bij Paulus. Dit wil hij niet langer... Groei betekent niet altijd verandering aan de buitenkant, het is veel meer een bewuster putten uit de bron van de genade (2 Petr. 3:18).

Je bent nog niet van dat kwaad in je af. Maar er is wel een nieuw begin: een oprecht verlangen. Een positief woord! Dat is namelijk niets minder dan werk van Gods Geest in ons (Fil. 2:3). Hij laat je verlangen naar meer. Daar gebruikt de Heere de geboden voor. De wet ontdekt je aan je zonde en laat je je rijkdom zoeken en vinden in Christus (Rom. 3:23-24). Hij verlost ons uit de impasse van ons gespleten ik (Rom. 7:24-25).

De geboden leren ons *hoe* we moeten leven, het gebed leert ons God te vragen om hulp om zo te *kunnen* leven. Wie zijn zondigheid meer leert kennen, gaat meer bidden. Wie groeit in het verlangen om naar Gods wil te leven, gaat zich inspannen en bidden om de genade van de Heilige Geest. Gebed als graadmeter van het geloof.

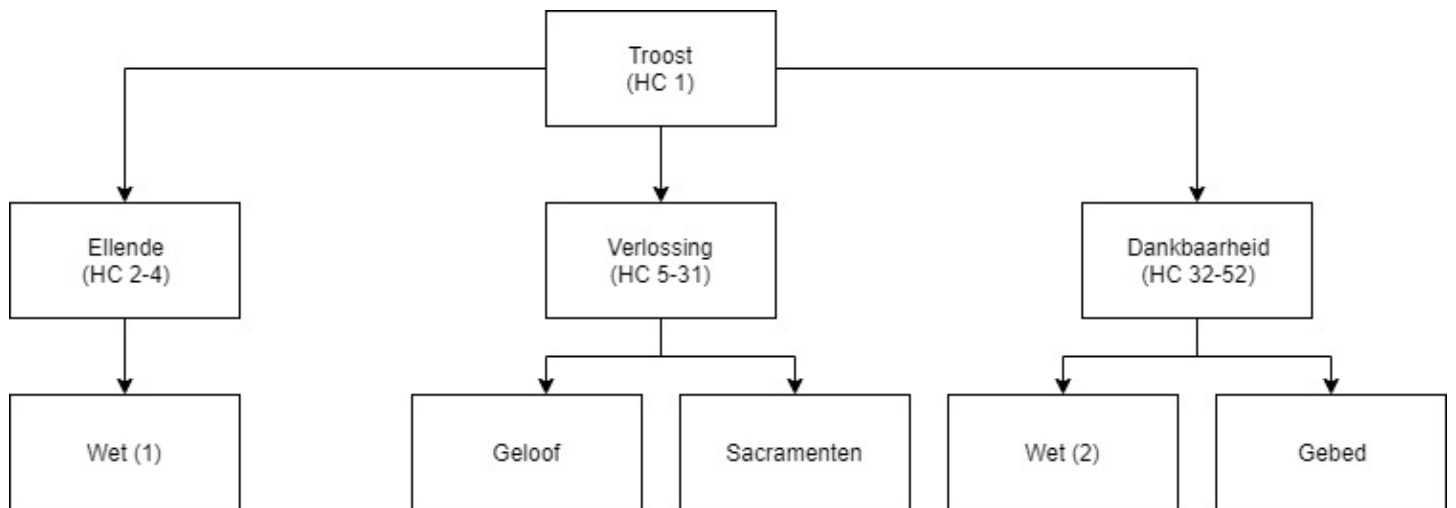
Ter overweging/bespreking:

- De behandeling van dit gebod staat in het gedeelte over de dankbaarheid. In dat dankbare leven krijgt de bekering haar plaats (zie vraag 88-89-90). Hoe helpt het horen en overdenken van de geboden je om weg te vluchten van de zonde en toe te vluchten/groeien naar Christus (zie de middelste afbeelding op de achterzijde, in combinatie met Rom. 7:7)?

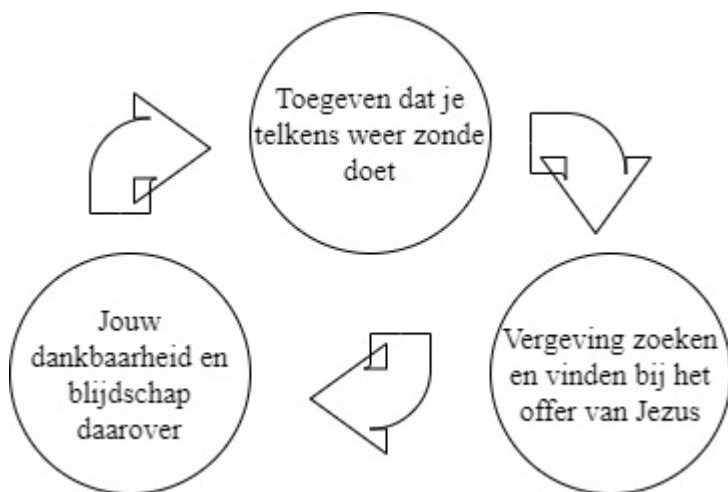
- Als je leest hoe Paulus over die innerlijke strijd schrijft, over de zwakheid die hij bij zichzelf ervaart, proef je diepe frustratie. Hij zou zo graag anders willen... (Waar) herkent u dit in uw leven?

- De verhouding tussen gebod en gebed in de catechismus: het gebod leert hoe we moeten leven, het gebed leert ons om hulp te vragen om zo te kunnen leven. Gebed als graadmeter van het geloof. Wat zegt uw/jouw bidden je over het verlangen van je hart?

Overzicht catechismus

Verdiepingsproces van het gelovig leven

Prekenserie over de geboden

1 ^e gebod (HC 94-95)	God en God alleen
2 ^e gebod (HC 96-98)	Heb oog voor de grootheid van God
3 ^e gebod (HC 99-102)	Draag jij bij aan de reputatie van God, of laat je Zijn Naam vallen?
4 ^e gebod (HC 103)	Rust in wat God deed, leef van wat God geeft
5 ^e gebod (HC 104)	Naasteliefde begint thuis
6 ^e gebod (HC 105-107)	Gun en geef elkaar het leven
7 ^e gebod (HC 108-109)	Dieper verbonden
8 ^e gebod (HC 110-111)	De mammon ontmaskeren
9 ^e gebod (HC 112)	Weeg je woorden
10 ^e gebod (HC 113-115)	Geen kwade begeerten, maar een oprecht verlangen